

Notranjec

GLASILO

„POLITIČNEGA IN GOSPODARSKEGA DRUŠTVA ZA NOTRANJSKO.“

Št. 23.

V Postojni, 24. novembra 1905.

Leto I.

Notranjci!

V kratki dobi svojega obstanka si je pridobil „Notranjec“ obilo prijateljev. Od več strani se nam je izrazila želja, da naj izhaja „Notranjec“ vsak teden. In v resnici more tednik mnogo lažje izvrševati svojo nalogo, da poroča o vseh znamenitih dogodkih in zastopa notranjske koristi. Zato smo se odločili, da bo od novega leta izhajal „Notranjec“ kot **tednik** vsako soboto.

V **uvodnem članku** bomo razpravljali splošna vprašanja in nasvete o izboljšanju položaja slovenskega naroda, osobito notranjskega prebivalstva. „Notranjec“ je in bo v vsakem obziru popolnoma **samostojno** glasilo notranjskega kmeta.

V **političnem delu** bomo obdelovali važne in za nas zanimive politične dogodke po vsem svetu.

V **domaćih vesteh** bomo iz vseh notranjskih okrajev poročali za javnost važne dogodke. Da pa bo to mogoče, pozivljamo že danes prijatelje našega lista, da nam poročajo, da nam bo iz njihovih poročil mogoče vsestransko poznati položaj v vseh okrajih.

V **drugih slovenskih vesteh** bomo poročali o važnih dogodkih po slovenskih zemljah. Odločno bomo zastopali vseslovenske narodne interese.

V rubriki „**Po svetu**“ se bodo nahajale zanimivosti iz vseh krajev sveta.

Oddelki „**Prosveta**“ in „**Narodno gospodarstvo**“ so čitateljem že dobro znani. Prigovarjalo se nam je že, da so pretežki in da bi nekateri raje čitali bolj zabavne stvari. Mi pa mislimo, da časopisi niso samo za zabavo, ampak tudi za pouk, da vzbujajo k samostojnemu mišljenju.

V „**Listku**“ bomo prinašali tudi lepe krajše povesti.

Da moremo vse te naloge izvršiti, treba, da vsak zavedni Notranjec začuti, da je prospah ali neuspeh lista od njega odvisen, da torej delate za list, da ga podpirate in se nanj naročite, čeravno se bo morala

naročnina podvojiti, kakor se podvoje troški in list. Izdajatelji ne iščejo nobenega dobička, ampak žele vse obrniti v korist slovenske Notranjske.

Deželni zbor kranjski.

Deželnozborna večina, sestojeca iz vseh slovenskih poslancev, je vsprejela predlog, ki pozivlja vlado, da predloži načrt volilne reforme na podlagi splošne, jednake volilne pravice. Zahteva vseh zavednih Slovencev — splošna, jednaka volilna pravica s tem žalibog še daleko ni dosežena, a kot izraz politične zavednosti je sklep velepomemben. Naše veselje kali neovržno dejstvo, da bi se bilo to doseglo lahko že prve dni zasedanja, ne da bi ga bila obstrukcija zavlačevala kar več tednov, ko pomeni vsak izgubljen dan v tem kratkem zasedanju mnogo. S sprejetjem predloga so izpodnesena tla obstrukciji. Začela se je doba naglega dela, ki ga tudi klerikalci krepko podpirajo, da popravijo neugodni utis svoje zavožene taktike. Sedaj so morali z obstrukcijo prenehati. Vse razprave kažejo, kako resnična je bila naša primera, ki smo jo izrekli v zadnji številki, da se po obstrukciji povsod pozna kot po toči, povodnji ali kužni bolezni.

VI. seja dne 14. novembra.

Dr. Šušteršič predlaga nujno, da se prepove deželnemu odboru pobirati deželne doklade od krošnjarske pridobnine; kar so krošnjarji teh doklad plačali izza l. 1903., naj se jim vrne. Za predlog so v prid revnim dolenjskim krošnjarjem vsi radi glasovali, a da je prišlo do tega izrednega nerednega koraka, da se sklepa za več kot 2 leti nazaj, je žalostna posledica obstrukcije. Poslanec Povše je ponovil predlog, ki je bil sprejet že l. 1897 in 1901, da se naj izdelajo vse priprave za železnico iz Trebnjega v Št. Janž na Dolenjskem. Ker dežela vsled obstrukcije ni mogla za ta načrt ničesar storiti, so posestniki šentjanskega premogokopa že začeli misliti na to, da se izpelje železnica na štajersko stran, v Sevnico, kar bi seveda zelo oškodovalo kranjsko deželo.

Poslanec Povše predlaga nujno, da se pozivlja vlado, da zapre uvoz prašičev iz Italije in vzdrži še dalje zaprtje ruske in srbske meje. Poslanec Božič predlaga, da se občini Vrhpolje dovoli 10% podpore za zgrajeno šolsko poslopje. Občinske doklade znašajo na Vrhpolju 119%! Obstrukcija je zadržala, da se že poprej ni dovolila podpora, ki je pri vseh teh zgradbah običajna, tako da je občina morala napraviti dolg in plačevati obresti. Poslanec Hribar stavi nujni predlog: Deželni odbor naj se pooblasti, da sme dati družbam, ki pripravljajo gradnjo važnih železnic 30.000 K posojila za projekte. Imenuje 3 take projekte: belokranjska železnica, Ljubljana-Idrija, Kamnik-Savinjska dolina. Prva železnica pripravlja zvezo s Karlovcem, Siskom, Bosno, druga zvezo Ljubljane z Goriško, tretja pa zveže Ljubljano s Vordernbergom in tako pripravlja tretjo železnico v Trst. Za vse tri proge se zanima država, ker so važne za prevažanje v slučaju vojne z Italijo. Dr. Šušteršič je proti predlogu, tudi omeni, da železniškega zaklada, iz katerega predlaga Hribar podpore, sploh ni. Deželni glavar pa pouči dr. Šušteršiča, da imamo železniški zaklad v višini 636.000 kron.

Poslanec Božič opozarja na potrebo vipavske železnice. Z vipavskim okrajem se ravna v vsakem oziru po mačehovsko. Do 1866. nismo imeli prav nobene dobre zveze, tedaj se je v naglici zgradila cesta z Raz-

drtega. Železnica Gorica-Ajdovščina ima lep promet. Čuje se pa, da se jo namerava podaljšati le do Šent Vida. S tem bi bila Vipavska pritegnjena na Gorico. To bi pač ne bilo dovolj, kajti treba nam je mnogo bolj zveze z Ljubljano!

Vsi predlogi se vsprejmo in odkažejo pristojnim odsekom. Izvolijo se nato 3 odseki, katere čaka velikansko delo v par dneh! Če bi ne bilo obstrukcije, bi se jih bilo volilo že 25. oktobra.

VII. seja dne 17. novembra.

Poslanec Apfaltrern predlaga nujno, da se kmetijski družbi dovoli 7000 K podpore. Dr. Šušteršič pravi, da ga je predlog neprijetno dirnil, ker se hoče z njim zadržati predlog o volilni reformi (smeh po zbornici). Dr. Tavčar predlaga, da se za Novomesto napravi zakon o pobiranju vodarine. Poslanec Barbo predlaga zvišanje plač deželnih uslužbencev. Vsi predlogi so bili vsprejeti in odkazani odsekom.

Dr. Šušteršič kot poročevalec ustavnega odseka predlaga, da pozivlja zbornica vlado: 1) naj predloži že januarja meseca načrt volilnega reda na podlagi splošne, jednake volilne pravice za deželni in državni zbor, 2.) da naj se v novem volilnem redu tudi manjšinam oskrbi zastopstvo, 3.) naj se ob enem predloži zakon, ki bo jamčil volilno svobodo, 4.) če ne bi zbor-

Največja klavnica na svetu.

(Po »Dorfbotenkalendru«).

V mestu Čikagi je največji sejm za živino in največja klavnica na svetu. Od neizmernih pašnikov zahodne Amerike pripeljejo vlaki za živino vsak dan na tisoče živali v čikaške klavnice in zopet odvažajo po milijone centov na dan osoljenega mesa, masti in kož, ki jih pripravljajo v klavnicah. Leta 1891 so prignali v te klavnice 3 1/2 milijona govede, 7 3/4 milijona prašičev in 2 milijona drobnice. Kadar farmer (t. j. veleposestnik) odpošlje svojo živino, sporočito svojemu komisijonarju v Čikagi. Ta pričakuje živino, jo spravi pod streho in jo preskrbi s klajo. Farmer plača za oskrbo svojih živali le po 24 h za glavo. Komisijonar gre po sprejemu živali na živinsko borzo in jih ponudi tam zbranim kupcem. V kratkem času je ponudba sprejeta. Kupec gre s komisijonarjem k čredi, preišče zdravstveno stanje in druge lastnosti živine, da vsako živinče pretehtati, in kupčija je sklenjena. Takoj se odpošlje farmerju denar. Tako se na neverjetno priprost način vrši velikanska kupčija.

Akoravno čikaške klavnice uporabljajo 130.000 ljudij pri svojem podjetju, vendar v mestu ni ničesar opaziti o tem delu. Sejm, hlevi in klavnice so namreč na jugozahodni strani mesta in tvorijo takorekoč popolnoma mesto za-se, mesto, ki je pravzaprav le velikanski hlev za živino, v katerem dobi naenkrat lahko prenočišče 800.000 prašičev, 75.000 govede in 80.000 drobnice. Ta del mesta zavzema 12.150 arov sveta, in

korita za vodo in krmo, ki so pripravljena v njem, bi postavljena ob železniški progi, spremljala progo 120 kilometrov, to je dalje kot iz Ljubljane do Trsta.

Ako bi se v zrakoplovu vzdignili nad mestom bi se nam nutil sledeči razgled: prostorni trgi v podobi pravokotnikov obdani s poslopji, ulice in široka cesta, ki pelje skoz sredino mesta. Trgi so odprte zagrade, v katerih stoji živina, poslopja so zaprti hlevi za prašiče, pisarne in druga poslopja, katera so potrebna za podjetje. Komisijonarji, služabniki, hlapci in delavci obljudujejo mesto. Železniške proge se križajo po ulicah in vsak trenutek pripelje vlak nove črede živine. Dimnik za dimnikom, klavnice, velikanski mlini, kjer predelavajo poklano živino, dajejo ulicam posebno podobo. Delavci, nastavljeni pri tem podjetju, imajo svojo cerkev, svoje šole, pošto in svoj časopis.

Oglejmo si, kako se vrši velikansko klanje. Prašič ali govedo, ki prestopi prag klavnice, je v eni uri pripravljen za odpošiljatev, to je zaklan, očiščen, razparan in razsekan. Spremimo najprej čredo govede na njenem zadnjem potu. Počasi, na spreten način ženejo živino v hodnik klavnice. Ta hodnik ima na koncu jedva 20 vrat, ki peljejo v ozke ulice. V vsaki celici stoji na vzvišenem prostoru klavec, kateri spretno zavda živali smrtni udarec. Žival pade in vtisne s svojo težo vrata, ki se odpirajo navzdol. V spodnjem prostoru vzamejo drob iz nje, jo opero, razsekajo in meso porinejo po tiru v ledenico. Priznati se mora, da hitreje in lažje ni mogoče delati kot tukaj.

nica reforme vsprejela, naj jo vlada uveljavi brez nje, torej nasilno. Predlogi so se vsprejeli z vsemi slovenskimi glasovi, Nemci so se odstranili iz zbornice. Narodno-napredna stranka je glasovala proti 4. predlogu, in sicer je izjavil Hribar, da zato, ker bi bila dana na ta način premoč v roko vlade, ki jo lahko obrne, kakor je to navada, proti Slovanom. Poslanec Pfeifer utemeljuje svoj predlog o belokranjski železnici.

VIII. seja dne 18. novembra.

Dr. Šušteršič predlaga nujno, da se za vselej odpravi nemški zapisnik deželnozbornskih sej. Predlog se odkaže ustavnemu odseku.

Nato je bilo sprejeto po poročilu finančnega odseka, da se deželni odbor pooblašča, da sme deliti iz melioracijskega zaklada podpore za vodovode in uravnava voda brez posebnega dovoljenja deželnega zbora, kakor je bilo to doslej potrebno, ako so načrti izgotovljeni in če so prispevki ministrstva in drugih interesentov zagotovljeni. Pri razpravi o tem predlogu, ki je odseku odkazani nujni predlog dr. Šušteršiča, se je hudomušno konstatiralo, da dobi zdaj dež. odbor, ki ga je ravno dr. Šušteršičeva stranka tako napadala, tako pooblastilo in moč kot nikdar! V to zagato so se klerikalci zagnali sami, ravno pri vodovodih je bila škoda obstrukcije najbolj vidna. Zdaj so zlezli pod

klop, ker so se bali, da bi vodovodov potrebne občine spregledale. Poslanec Božič je nastopil za uravnava vipavskih voda: To vprašanje je staro že celo generacijo. Ta projekt spada med najstarejše, kar jih je. V ti zadevi je bilo izvršenih že več projektov. Postali so nerabni, ker se nista niti deželni odbor, niti vlada pobrigala, da bi se stvar rešila, dokler se je to moglo storiti še z malimi stroški. 17. aprila 1900 je Hrasky predložil načrt. 21. aprila 1900 sem jaz predlagal, da naj se stvar izvede in v prihodnjem zasedanju o tem poroča. Povše je obljubil, da se stvar ne bo več zavlačevala, ampak tekom l. 1900 izvršila. Iz poročil deželnega odbora je razvidno, da je bil projekt, ko je bil spoznan, da je poraben, poslan tudi še l. 1900 ministrstvu. Dasi sem porabil vsako priliko, da stvar pospešim, je prišel šele spomladi l. 1901. veščak poljedelskega ministrstva v Vipavo. Zastopnik ministrstva je rekel, da so že v odboru projektu neke pomanjkljivosti. Vsled tega se je stvar vrnila dež. odboru. Deželni odbor bi se bil moral po svoji dolžnosti glede teh pomanjkljivosti dogovoriti z vlado. Hrasky je bil vezan te pomanjkljivosti popraviti, če je očitane sploh utemeljeno. Prof. Hrasky ni bil mnenja, da je projekt pomanjkljiv. Vsiljuje se mi mnenje, da je bilo vladi in deželnemu odboru prav všeč, da se Hrasky ni podal in se je stvar zavlekla. Vlada in deželni odbor sta prišla do sklepa, da se

Podobno se godi prašičem v prašičji klavnici. Najprej se odpočijejo prašiči v hlevih od dolge vožnje z železnico. Ako katera izmed živali pogine, jo kar popolnoma pretlačijo v gnoj. Drugim pa je tudi odbila zadnja ura. Gonjači jih tirajo po poti proti klavnici. Pot se vedno zožuje tako, da pride do vrat vedno le po en prašič. Ko prestopi prag, mu naenkrat oplete veriga zadnje noge in povleče žival, da zdrsne strašno rjoveča v prostor navzdol, kjer jo čaka klavec v gumi-jevi obleki — ves krvav, in ji zareže z ostrim nožem poslednji udarec. Mimo tega moža drče tako uro za uro živali in brezčutno jih mori, ker je vaje groznega dela. Kri pa teče na tla in odtod po ceveh v kemično tovarno. Komaj je prašič zaklan, je že zdrčal naprej. Veriga se odpre in žival pade v bajer napolnjen z vrelo vodo. Krog tega bajerja stoje delavci z dolgimi palicami in obračajo žival v krvavordeči vodi, da se koža omehča in se ščetine lažje odstranijo. S špičastimi vilami vzdignejo žival iz vode in jo denejo v stroj, kateri ima mnogo ostrih strgulj, ki odstranijo ščetine od trupel. Iz tega stroja pride prašič popolnoma predrugačen na dan, snežnobel je in čist. Pod strojem je luknja; skozi to padajo ščetine, katere porabijo na raznovrstne načine.

Sedaj obesijo žival na zadnjih nogah in tako drči mimo vrste delavcev v dolgi dvorani. Prvi ji prereže trup, drugi izvleče drob, tretji odvzame srce, pljuča in obisti. Prazna žival pride pod mrzlo prho, da se meso očisti popolnoma. V posebnih prostorih čistijo čreva in

izločijo maščobo od njih. Tudi jetra in obisti očistijo.

Mast cvro v velikanskih kotlih. Prva mast je najboljša, shranijo jo v pločevinastih škatljah. Bela je kot sneg, nima ne duha, ne okusa in je določena za najfinejše slaščice.

Zadnja mast pa, ki so jo s pomočjo stiskalnice dobili, pa je slabše kakovosti in jo rabijo v svetilkah rudarji, ker lepo gori in ne sajasto. Rabijo jo tudi kot mazilo za črevlje.

Očiščeno meso stehtajo in ga shranijo v ledenice, ali ga denejo v solnice in sušilnice. Iz ledenice pošiljajo meso v prodajo kot sveže meso.

Razume se, da se pri vsem delu ne izgubi ničesar. Tako se vrši delo dan za dnem. Iz Čikage so izpeljali v enem letu 400 milijonov kilogramov nasoljenega mesa, 589 milijonov govedine, 240 milijonov kilogramov masti in 64 milijonov kilogramov kož.

Gospod Armur, gospodar te velikanske klavnice, pa trdi, da dela v škodo. Pri vsaki govedi zasluži le 10 kron.

Ubogi g. Armur! Samo 400.000 goved na leto pokoljejo v klavnici. Zaslužka imaš le 4 milijone kron ali pa malo več: Ne mogel bi živeti, ako bi klavnica za milijon prašičev ti ne prinašala nekaj vinarjev poleg tega.

Tako koljejo torej v Čikagi, v Ameriki. Velikansko podjetje je taka klavnica, zato se pa tudi izplača!

Hraskemu ne izplača zadnji obrok njegovega honorarja, in od tedaj ni več ne duha ne sluha o uravnavi vipavskih voda. Znano mi je, da je 4 in pol leta po izvršitvi projekta dež. odbor vrnil načrt Hraskemu, a od tedaj se dež. odbor za ta načrt nič več ne briga. Zdaj je stvar izginila celo iz poročil dež. odbora. Ne govorim skozi okno, ker ne hrepenim po popularnosti in ker se ločim iz političnega življenja. Ožigosati pa moram to škandalozno postopanje; zdi se mi, da se je stvar namenoma zavlačevala, da se pokoplje. Ne bom predlagal graje dež. odboru, protestiram pa proti takemu infamnemu postopanju.

Govor posl. Božiča je napravil velik utis, dež. glavar ga je sicer zaradi izrazov „škandalozen“ in „infamen“ poklical k redu, in klerikalni dež. odbornik Povše, ki ima celo stvar v svojih rokah, se je branil, a brez uspeha. Poslanec Žitnik (!!!) se je tudi čutil nekaj prizadetega, da je nastopil za Božičem in zagovarjal dež. odbornika Povšeta!

Deželni predsednik Švarc je tudi odgovarjal Božiču, obžalujoč, da še ni o zadevi dovolj poučen, da se uravnava vipavskih voda pospeši.

IX. seja dne 21. novembra.

Deželni predsednik Švarc odgovarja obširno na interpelacijo posl. Fr. Arko-ta in obeta otvoritev postojnske meščanske šole za prihodnjo jesen.

Poslanec Povše poroča o sklepu finančnega odseka, da se stori vse potrebno za železnico Trebnje-Št. Janž. Dr. Šušteršič poroča o zakonskem načrtu za osušenje barja. Ustanovil se bo za to delo poseben zaklad. Troški bodo znašali 4,184.000 K. Pokritje: 12% donesek dežele, 33% posojilo dežele, 45% državni melioracijski zaklad, 10% mesto Ljubljana. Predlog, ki ga je toplo priporočal Hribar, je bil sprejet. Posl. Povše predlaga 40.000 K podpore dolenjskim vinogradnikom. Sprejeto s pogojem, da tudi država nekaj prispeva.

Poslanec Hribar zahteva v samostojnem predlogu slovensko vseučilišče v Ljubljani; odpošlje naj se v ta namen odposlanstvo 3 članov k cesarju. Posl. Božič stavi predlog, s katerim pozivlja vlado, da prekliče prepoved, da se kuha žganje iz figove drozge. Sprejeto.

Poslanec Božič predlaga, da se mora zakonski načrt za urejenje vipavskih voda že v prihodnjem zasedanju predložiti in končno skleniti. Sprejeto.

Poslanec Ferjančič predlaga podporo Idriji za vzdrževanje mestne realke.

Nato se je razpravljalo o poročilu ustavnega odseka, da se odpravi nemški zapisnik. Predlog se sprejme. Poslanec Hribar je očital klerikalcem, da ni dolgo, kar so bili klerikalci proti samoslovenskim uličnim tablam in so krivi, da ima Ljubljana še vedno dvojezične. Napram temu očitku si klerikalci niso mogli

pomagati drugače, kot da so ob veliki veselosti na usta dr. Kreka izjavili, da so pred par leti bili drugi klerikalci kot danes. Zanimivo je tudi, da je klerikalni deželni glavar izjavil vkljub vsprejetemu predlogu, da bo Nemcem dajal na vpogled nemški zapisnik. Zoper to so Slovenci burno protestirali.

X. seja dne 22. novembra.

Okrajni bolnici v Kočevju se prizna po predlogu poslanca Schoeppla pravica javnosti. Po poročilu dr. Tavčar-ja se sklene zakon o vodovodu za Kranj in 15 okoliških vasi kot deželnem podjetju. Troški smejo največ znašati 620.000 K. Država naj prispeva 40%, dežela 30%, mesto Kranj in prizadete vasi 30%.

Prošnja občinarjev v Fari, Hudemvrhu, Velikemvrhu, v logaškem okraju, da se naj izvrši že l. 1902 (!) od deželne agrarne komisije dovoljena delitev skupnih pašnikov, se odkaže dež. odboru, da se dela kar možno hitro izvrše. Zopet kopito obstrukcije! Tu je govoril tudi Drobnič, ki je vsa leta prikimal obstrukciji. Kakšen utis je naredilo njegovo „govorjenje“, to raje zamolčimo, da se nam ne očita, da hočemo koga smešiti zaradi duševnih napak, vendar se je vsakdo čudil, ko je izvedel, da je ta „poslanec“ izvoljen na — Notranjskem.

Nato so se izvršila imenovanja deželnih uradnikov. Dalje se je razpravljalo o nekih cestah na Dolenjskem.

XI. seja dne 23. novembra 1905.

S silno naglico so se vrstila v tej seji poročila na poročila in vsprejela brez debate.

Posl. Margheri poroča za finančni odsek o predlogu Povšeta, da naj dežela in država dovoljujeta brezobrestna posojila vinogradnikom. Deželni odbor se pooblasti izposoditi 40.000 K.

V imenu upravnega odseka predlaga Ferjančič: Deželni odbor se pooblašča, da onim okrajnocestnim odborom, ki se izkažejo, da z 20% priklado ne morejo izhajati, dovoli za leto 1906 tudi višje, vendar ne čez 50% segajoče priklade na neposredne davke z dokladami vred, izvzemši osebno dohodnino. Sprejeto.

V imenu upravnega odseka predlaga Krek, da se prošnja Radečanov pri Blokah, da se izdelajo načrti za vodovod, odstopi deželnemu odboru, da izvrši priprave. Prošnja županstva v Borovnici, da se gozd „Podsebojen laz“ izloči iz davčne občine Bezovljak in priklopi borovniški, se odstopi dež. odboru.

Za zgradbo novomeške ženske bolnice se dovoli 55.000 K. Ko so se še rešila nekatera cestna vprašanja za Dolenjsko, so se raznim dobrodelnim društvom dovolile podpore.

Politične vesti.

Deželni zbori se vsi podvizajo, da izrabijo kratki čas zasedanja. Osebito štajerski in koroški deželni zbor sta vsprejela mnogo koristnih zakonov. Najzanimivejši je deželni zbor moravski. Na Moravskem je $\frac{3}{4}$ Čehov

in le $\frac{1}{4}$ Nemcev in Židov, vendar imajo po sedanjem volilnem redu Nemci večino. Sedaj je prišlo do volilne reforme, pa ne, kakor so želeli Čehi, do splošne, jednake volilne pravice. Veleposestniška kurija se je pridržala. Ostali volilci so razdeljeni v mesta in kmetske občine, vsaki teh oddelkov pa v nemški in češki. Gotovo število mandatov se je prisodilo Nemcem, drugo Čehom. Napravili se bodo veliki narodni katastri, v katerih bo vsak volilec priznal svojo narodnost; in v katerem narodnem oddelku bo vpisan, v tistem bo volil. Tako se enkrat za vselej onemogoči, da bi Nemci preglasovali Čeha in narobe. Najvažnejše je sedaj vprašanje, koliko mandatov naj dobi češki mestni in kmetski oddelek, koliko pa nemški. Porazdeliti se to ni moglo drugače, kot da so dobili Čehi večino. Vsprejeti volilni red pa še vedno prisoja Čehom premalo in ni odpravil krivične kurije veleposestnikov. Zato so Čehi z novim volilnim redom nezadovoljni. Nemci so sicer izgubili večino, zato pa so si zagotovili, da treba za gotove šolske in narodne zadeve take večine, da je brez nemških glasov ni možno doseči. Tako se bo krivica mogla še dalje izvrševati.

Državni zbor je sklican na dan 28. novembra. To bo res dan splošne, jednake volilne pravice. Vlada je obljubila, da pove, kakšno volilno reformo bo predložila državnemu zboru. Tisti dan pa se bodo vršile velikanske demonstracije za splošno, jednako volilno pravico. Ta dan bo po vseh tvornicah in delavnicah cele Avstrije počivalo delo in delavstvo bo hitelo na ulico glasno izraziti svoje želje. Po vseh mestih se delajo velikanske varnostne priprave. Vse vojaštvo bo pripravljeno. Gotovo pa je, da do nemirov ne bo prišlo, ako nasprotniki delavcev in policija ne bodo izzivali in pustili demonstrantom, da zborujejo po cestah in trgih. Ta dan bodo stotisoči dozdej brezpravnih pokazali, da se preko njih in brez njih ne bode več dalo vladati.

Katoliški shod v pravi luči. Te dni se je vršil na Dunaju katoliški shod, katerega so aranžirali najzagrizenejši sovražniki Slovanov. Pod krinko „katolicizma“ smo videli zbrane največje zatiralce naših pravic od dunajskega župana dr. Luegerja pa doli do nemškutarskega občinskega škriča, od škofa Naglna, Kohna pa do najzagrizenejšega nemčurskega mežnarja. „Slovenec“ poje sedaj temu shodu velikansko slavo. V resnici pa je bil shod največja sramota za one, ki so se ga udeležili in se hočejo prištevati med Slovane. Na shodu so se Slovani popolnoma prezirali, kot bi jih ne bilo in naših koroških bratov niti poznati niso hoteli, dasi se jih je pripeljalo okoli 70 nalašč zato na Dunaj. Mesto, da „Slovenec“ vedoma laže in povzdiguje celo ponesrečeno priredbo, naj raje pove ljudstvu, kako razjarjeni so nad shodom koroški Slovenci in kako se je Slovenec na shodu preziralo. Koroški slovenski duhovnik se ni bal potrkati na prsi in pripoznati, da so njega in njegove rojake nemško-nacijonalni katoliki osleparili stem, da so jih zvabili na shod. „Slovenec“ in oni kranjski klerikalci, so pa veseli,

da so lahko zopet enkrat delali Nemcem „štafažo.“ Pokazali so se v pravi luči. Narodnost jim je le slepilo!

Na Ogrskem se ministrskemu predsedniku Fejervari-ju Košutovci na vseh krajih upirajo. Država je razdeljena v komitate, ki imajo precej delokroga. Ti komitati se večinoma branijo dalje vršiti svoje naloge. Vlada je zato načelnike komitatov, župane odstavila. Novoimenovanih županov pa komitati ne pustijo inštalirati.

Proti Turčiji so združene velevlasti Anglija, Avstrija, Italija in Rusija poslale vojne ladije, da jo prisilijo, da uredi razmere v Makedoniji. Združene velevlasti bodo, če se Turčija ne uda, zasedle par turških otokov.

Na Ruskem se nemiri v kljub dani ustavi nadaljujejo. Nekateri zahtevajo, da se mesto carstva napravi republika.

Novice.

Telovadno društvo „Sokol“ v Postojni naznanja, da se vrši redni občni zbor dne 8. grudna t. l. v prostorih br. Barage ob 8. uri zvečer po nastopnem dnevnem redu: 1. Pozdrav br. staroste. 2. Poročilo br. tajnika. 3. Poročilo br. blagajnika. 4. Poročilo br. načelnika. 5. Poročilo br. pregledovalcev računov. 6. Volitve. 7. Raznoterosti. Bratje Sokoli se pozivljajo, da se udeleže v mnogobrojnem številu občnega zbora! Na zdar! Odbor.

O potovanju poljedelskega ministra grofa Bukva po Kranjskem pisali smo že v zadnjem listu. Vsled neprijetne pomote izpustili smo notico, iz katere je bilo razvidno, da si je minister ogledal novozgrajeno lepo mlekerno na Prestranku in se o posloju in opravi jako pohvalno izražal. Ogledal si je tudi ondoto dvorno žrebetišče ter se potem odpeljal v Postojno, kjer se mu je predstavil občinski zastop in uradništvo. Ogledal si je jamo, vodovod itd. Po ministrovu izjavi sklepati, je krasno razsvetljena jama napravila nanj izvenredno ugoden vtis. O mešanem pevskem zboru postojnskega salonskega orkestra, ki je v jami zapel par lepih pesmi in o trški godbi, ki je igrala v jami, se je jako laskavo izrazil.

Zaveden občinski odbor. Občinski odbor trga Šmarje pri Jelšah na Štajerskem je sklenil vse svoje krajevne table in druge javne napise, kar jih je dvojezičnih, s samo slovenskimi nadomestiti, kakor tudi napravljati izključno slovenske poselske in druge knjižice, domovnice, ubožna in druga spričevala itd. za stranke in urade.

Vedno deževje in sneg povzročilo je tudi v Notranjski izvanrednih povodenj. V planinski dolini je nastopila voda tako visoko, kakor se že 27 let ni pripetilo. Iz Husberga, Laz in Jakovce dospeti se more v Planino le s čolnom. Ker cesta iz Rakeka do Logatca še vedno ni izdelana, je cerkniška in ložka dolina zvezana z Logatcem preko Rauberkomande pri Postojni.

V vipavskem trgu stoji voda pri graščini in hotelu Adrija čez cesto tako, da se morajo ljudje prepeljavati. Tudi v drugih krajih je voda tako visoko nastopila, kakor se že veliko let ni zgodilo.

Iz Črnega vrha nad Idrijo. Štiri občinske tajnike je sprejela v letu 1905 v svoje okrilje srečna črnovrška občina. Najprej je tajnikoval pokojni Pirc, potem učitelj, potem Bonča in te dni je nastopil častno službo upokojeni Kuharjev orožnik. — Upajmo, da bo poslednji našel trajno milost občinske gospode, saj ga je pridobil — tajnika tako pogrešajoči soseski — prepotrebni „Slovenčev“ inserat. — Pretekli teden je umrl pri nas najstarejši starček po domače Urban Golobov. Nad štirideset let opravljal je službo grobarja, 96. leto pa je izkopala neizprosna smrt njemu samemu tiho jamico. N. p. v m.

Pasivni odpor železničarjev je končal z lepo zmago delavstva. Zvišale so se jim plače in dovolili še drugi priboljški. Odpor je hipoma prenehal, ko so zastopniki delavstva sklenili z železniškim ministrom pogodbo. Priboljški, ki so se tako pridobili na državnih železnicah, se razširijo tudi na južno železnico.

Deželni zbori. Koroški deželni zbor je vzprejel zakon o preuredbi in povišanju učiteljskih plač. Gorenje-avstrijski deželni zbor zahteva od vlade dveletno vojaško službo.

Na Norveškem so bili, kakor znano, odstavili kralja Oskarja, ki je sedaj samo še švedski kralj. Nastalo je vprašanje, ali naj se izvoli novega kralja ali naj postane iz Norveške republika. Odredilo se je občno ljudsko glasovanje in je bilo oddanih 242.508 glasov za kraljestvo, za republiko pa le 6408 glasov. Kralj postane priljubljeni danski princ Karel. Kralj nima na Norveškem niti stotine oblasti kot cesar pri nas. Pri nas n. pr. noben zakonski sklep državnega ali deželnega zbra ne more postati veljaven, če ga ne potrudi cesar, tam pa kralj sklepa ne more dolgo zadrževati. Kralj je na Norveškem le nekak najvišji uslužbenec, ki vzdržuje dobre razmere z vladarskimi rodbinami drugih držav. Novemu kralju so prisodili letne plače 700.000 K. Novi kralj je vzprejel ime Hakon VII.

Nadomestni rezervisti so upoklicani na Ogerkem. Ker državni zbor letos ni dovolil vojaških novincev, se nabori niso izvršili in ni v oktobru prišlo k vojakom nič rekrutov. Tretjeletnike so pridržali pri regimentih, a po zakonu jih morajo izpustiti do 31. decembra. Zanadomestilo so upoklicali nadomestne rezerviste, ki so bili lanskega in predlanskega leta potrjeni.

Drzni tatovi. Letos 18. aprila ob petih je prebudila vdovo del Moro v Trstu policijska komisija — komisar in trije stražniki, vsi v uniformah. Komisar se vljudno opraviči, da je prišel tako rano, da pa ga kliče dolžnost. Ukazalo da se mu je, da napravi hišno preiskavo. K vratom je postavil stražnika z ukazom, da ne pusti nikogar ne ven ne noter. Sam pa je z drugima stražnikoma skrbno preiskal vse omare. Zanimal se je posebno za dragocene stvari. Za vsako je še vprašal

po ceni. Napravili so protokol, vse vkup zložili in povezali, češ da ponesejo vse na policijsko ravnateljstvo. Prestrašeni ženi, ki si ni bila svesta nobenega zločina, pa so naročili, naj pride točno ob 11. uri na ravnateljstvo, tam se ji bo seveda vse vrnilo. Ob 11. so na ravnateljstvu ženo poučili, da je žrtev drznih tatov. Posrečilo se je enega tička „komisarja“ Ferdinanda Jerana ujeti. Pred porotniki je tajil, dobil pa 5 let težke ječe. Drugih tatov niso dobili.

Domoljub je v svoji zadnji številki nehote dokazal, da je res tak, kakor smo trdili. Rekli smo, da je v vednem boju z resnico in res hoče svojim vernim bravcem dokazati, da so njegove laži čista in gola resnica, naša deželnozborska popolno resnična poročila pa da so zlagana. Resna in pametna polemika je s takimi ljudmi izključena, zato se z njimi ne bomo prepirali. To bilo bi za naš dostojno urejevan list gotovo nedostojno delo. Ponavljamo le, kar smo rekli v naši zadnji številki: „Notranjec je vedno in odločno zagovarjal koristi in potrebe našega kmeta in ljudstva sploh. Tako bo delal v prihodnjič in baš zato bodo politikujoči kapelanje in klerikalci vedno proti nam in bodo tudi v prihodnje postavljali resnico na glavo.“

Prosveta.

Meščanska šola v Postojni zagotovljena! Precej časa so se gg. pri vladi „informirali“, dokler je dal deželni predsednik odgovor na odločno interpelacijo poslanca F. Arkota. In še v odgovoru je poleg opravičevanja neodpustljive počasnosti svetega Birokracija in zavlačevanja hotel najti deželni predsednik, da še nekaj ni čisto jasnega, namreč vprašanje šolskih prostorov. Poslanec F. Arko je predsedniku izjavil, da ga odgovor ne zadovolji, kajti občina postojnska je že v naprej glede šolskih prostorov s primernimi tozadevnimi sklepi izpodbila vsak pomislek. Deželni predsednik se je nato iz aktov prepričal, da je tudi to vprašanje v redu in drugi dan izjavil posl. Arkotu, da se bo meščanska šola gotovo otvorila v prihodnje leto. Postojnski okraj si je tedaj izvojeval prvo slovensko meščansko šolo! Drugi okraji mu bodo sedaj, ko je pot izhojena, toliko lažje sledili. Prelepe pridobitve se iskreno veselimo in glejmo, da bomo imeli dobro meščansko šolo, kakor je primerna potrebam notranjskega prebivalstva.

Pevsko društvo „Postojna“. Pravila tega prepotrebnege društva so odobrena in se v kratkem vrši ustanovni občni zbor. Rojaki! V interesu dobre stvari Vas prosimo, pristopite v obilnem številu našemu društvu kot izvršujoči ali podporni ali ustanovni člani. Naše društvo bode osnovano na demokratični podlagi, to je vsakomur je pristopno; mi nočemo poznati nobene razlike stanu ali poklica. Lepo slovensko petje naj nas združuje. Pripravljalni odbor.

Celjska sokolovna in ljudska čitalnica pa knjižnica. Z veseljem lahko opazamo, da so se Slo-

venci v zadnjem času začeli vrlo zanimati za ljudsko izobrazbo. Povsod se snujejo poleg šol izobraževališča, ki naj pomorejo kolikor možno hitro dvigniti naše ljudstvo na ono stopinjo izobrazbe, ki jo imajo že drugi narodi. Zadnji čas se je pojavila krasna misel v Celji. Celjski „Sokol“ namerava zidati sokolsko telovadnico ali sokolovno. List „Domovina“ pa svetuje, da naj se istočasno sezidajo prostori tudi za ljudsko javno čitalnico in ljudsko knjižnico. Tako idejo bi sicer morali celjski Slovenci realizirati že pred 10 leti, a ker tega niso, se nam zdi ta misel danes tako pereča, da jo mora „Sokol“ brez pomišljanja vsprejeti in realizovati.

Sokolstvo. „Sokola“ so ustanovili v Kranjski gori na Gorenjskem. Pravila „Sokola“ v Domžalah so potrjena. V Celju se je zasnoval fond za zidanje Sokolskega doma. Prihodnje leto bo na tisoče Sokolov iz vsega slovanskega sveta posetilo Zagreb, kjer bo velikanska vsesokolska slavnost.

Hrvatski pevci v Ljubljani. Prvo hrvatsko pevsko društvo v Zagrebu Kolo je prišlo 11. t. m. v Ljubljano. V Narodnem domu so priredili Hrvati krasen koncert. Slovenci so jih povsod pristrčno pozdravili. Prihodnje leto pa pojdejo slovenski pevci „Glasbene Matice“ v Zagreb.

Koledar za kmetovalce za l. 1906 spisal in uredil Jakob Legvart, državni mlekarški nadzornik itd. v Ljubljani. Založil Ivan Bonač, v Ljubljani. — Tisk „Narodne tiskarne.“ Cena 1 K 80 h.

Družba sv. Cirila in Metoda toži v svoji zadnji okrožnici, da mnogo podružnic spi. Vse podružnice pozivlja, da vpošljejo najdalj do 31. grudna vse prispevke in blagajniške preostanke. Družba šteje dozdej 151 podružnic.

Šola za kočijaže. V Lipskem se je ustanovila šola za kočijaže. V njej se hlapci nauče dobro in pravilno jezdit, nauče se kedaj in kako imajo rabiti bič, kako ravnati s konjem, kako delati s konjsko opravo itd. Praktične stvari jih poučuje izvežban član društva, ki je to šolo upeljal, teoretične nauke pa poučujeta živinozdravnik in pravnik. Izpitate polagajo pred posebno komisijo. Učenci dobe izpričevalo. Mestni svet lipski podpira ta zavod s tem, da mu daje brezplačno potrebne prostore in 500 mark letne podpore. — Po absolventih te šole gospodarji zelo radi poprašujejo; kajti isti se zavedajo vseh svojih dolžnosti napram svojemu gospodarju, napram družbi in tudi napram živalim. Poučeni o konjski opravi, o ježi, o pomoči pri živinskih nezgodah in o živalih sploh, poučeni o stremljenju za varstvo živalij in obnašanju na ulici so ti možje častna vrsta ljudi, ki so zmožni biti odgovorni za svoja dela!

Narodno gospodarstvo.

Vinski semenj v Postojni bo dne 4. decembra v steklenem salonu bivšega hotela Vičič. Na prodaj bodo vipavska vina. Ob otvoritvi sejma bo predaval

nadzornik za vinarstvo g. Franc Gombač o umnem kletarstvu.

Kmetijski tečaj v Krškem. Po prizadevanju krškega župana dr. Romih-a se je v Krškem ustanovil in že otvoril zimski kmetijski nadaljevalni tečaj. Deželni potovalni učitelj Franc Gombač poučuje vsako drugo nedeljo po dve uri vinorejo, sadjarstvo, kletarstvo. Dr. Romih uči računstvo, kmetijsko knjigovodstvo in petje, vsako drugo nedeljo po 1—1½ ure. Odvetnik dr. Hočevnar predava o nakupu in prodaji zemljišč, zapuščinskih obravnavah in vseh pravnih vprašanjih, ki se tikajo kmeta, vsako četrto nedeljo po eno uro. Zdravnik dr. Kaisersberger poučuje higijeno, učitelj Humek pa telovadbo in praktično geometrijo (nekoliko zemljemerstva). — Pouk bo trajal od početka novembra do konca marca ali aprila. Poučuje se v prostorih meščanske šole. Dosedaj poseča kmetijski tečaj 10 kmečkih fantov iz okolice. Nadejati se je, da si bo tečaj kmalu pridobil zaupanje v kmetijskem prebivalstvu in se bo število pomnožilo. Vsekakor je bolje ob nedeljah od 10. dopoldne do 1. popoldne se učiti in razgovarjati o pametnih za kmeta prevažnih vprašanjih in se šele potem zabavati, kot samo postajati po vogalih in posedati po gostilnah. Morda se da tudi na Notranjskem kje kaj sličnega prirediti?

Na kmetijski šoli v Grmu bosta prihodnje leto dva desetdnevna kurza za poljedelsko izobrazbo ljudskih učiteljev, in sicer je nameravan prvi kurz aprila za sadjarstvo, drugi pa v oktobru za kletarstvo in uporabo sadja.

Mleko na železniških postajah. Nemški kmetovalski list poroča, da se je naročilo železniškim uradom, da naj imajo restavraterji po železniških postajah vedno dobro mleko na prodaj. Lepaki na postajah in po železniških vozovih pa naj opozarjajo občinstvo na to, da se lahko okrepeča z zdravo in dobro mlečno pijačo.

Mleko v papirnih posodah razpošilja neka večja mlekarna v Njujorku. Kupcem ni treba posode vračati. Tisoč takih papirnih posodic stoji 19 kron in imajo to ugodnost, da se obdrži v njih mleko delj časa sveže. Stvar pa trpi na tem, da se naglo razmnože vsled pomanjkanje svetlobe mlečne glivice in da ne vidi pokvarjenega mleka, kdor si tako posodo kupi.

Perutninska razstava se je otvorila pretečeni teden v Puntigamu pri Gradcu. Priredila jo je podružnica kmetijske družbe štajerske za graško okolico. Razstavilo je 65 perutninarjev 800 kokoši. Med razstavljalci se nahaja tudi mnogo manjših posestnikov. Razsodišče je prisodilo kolajne in priznanje najboljšim perutninarjem.

Po sklepu lista.

Zadnja seja deželnega zbora — 24. nov.

Hribar predlaga podpore za po povodnji oškodovane Barjane. Notranjski poslanci opozarjajo na svoje okraje. Deželnemu odboru se dovoli, da izda za podpore 20.000 K.

Oženjenim učiteljem se dovoli s 1. decembrom 25% draginjska doklada. — Proti podpori za slovensko gledališče je ostro nastopil Šušteršič, klerikalci so glasovali zoper podporo!! — Županstvu v Št. Petru na Krasu se dovoli 10.000 K podpore za pot iz Trnja na Javornik. — Po poročilu posl. F. Arkota se sklone ugoditi prošnji gospodarskega odseka v Rakitniku. Deželni stavbni urad in dež. odbor morata preskrbeti priprave za vodovod in o tem poročati v prihodnjem zasedanju. — Posl. F. Arko poroča o prošnji posestnikov iz vasi Mavrnik, Suhidol, Lučne, Žirovski vrh in Podlesc glede gradnje ceste od Smrečja proti idrijski okrajni cesti; sklone se, da se zasliši v tej zadevi cestni odbor idrijski in odpošlje na lice mesta deželnega tehnika. — Po poročilu posl. F. Arko-ta se prošnja, da se uvrsti pot „Cegenca“ med okrajne ceste, odstopa dež. odboru, da zasliši cestni odbor vipavski in potem takoj poroča dež. zboru v končno sklepanje. — Isti poroča o predlogu posl. Božiča o uravnavi vipavskih voda. Sklone se, da mora dež. odbor že v prihodnjem zasedanju predložiti zakonski načrt.

Posl. Arko poroča o prošnji zastopa zdravstvenega okrožja postojnskega, da se deželni odbor pooblasti, izposlovati od vlade **okrožni bolnici v Postojni pravico javnosti**. Ta predlog se je po priporočilu poročevalca vzprejel in pomeni lepo pridobitev za vso Notranjsko. Nato se je zasedanje zaključilo. Krog 150 prošenj je ostalo nerešenih, ker jih odseki v enem tednu, odkar so nehali klerikalci obstruirati in kar so pripustili, da se jih voli, seveda niso mogli vseh rešiti. Če bi ne bili klerikalci prve dragocene 3 tedne še nadalje brez vzroka obstruirali, bi se bilo še marsikaj dobrega izvršilo.

Za kratek čas.

K zadnjemu deževju. Oče Pretiravnik stoji med vratmi in se huduje nad deževjem: „Jej, jej, zdaj sem že trikrat doživel, da je začelo deževati pa ni nikdar več nehalo!“

Želja se mu je izpolnila. Žena: „Časi se pač spreminjajo. Zdaj se vedno grdo držiš, se kremžiš in sitiš, enkrat pa si mi dejal, da bi bil raje z mano v peklu kot brez mene v nebesih.“ Mož: „Žalibog! Želja se mi je izpolnila.“

Dobro ga je. Mož ženi: „Od Vas žensk izhaja vse slabo na svetu.“ Žena: „Res je, celo moški.“

Notranjci, berite, širite in naročajte „Notranjca“!

Listnica uredništva.

Današnja številka je izšla dan pozneje, ker nam je bilo na tem, da zaključimo deželnozborsko poročilo. — Gosp. A. T. v O.: Za danes, žal, prepozno. Drugič z veseljem!

Loterijske številke.

18. novembra.

Dunaj	29	84	67	48	75
Gradec	64	22	72	19	61

Mala oznanila.

Krojaški pomočnik in učenec se sprejme pri Milanu Poljanšku v Dol. Logatcu.

Učenca ali **učenko** se sprejme, ki ima veselje in sposobnost za trgovsko obrt. Kje, pove upravništvo »Notranjca«.

2 omari za led (Eiskästen) in **1 perilni stroj** ima naprodaj Anton Ditrich, trgovec v Postojni.

Divje kostanje, lepo krepko drevje za drevorede ima po ceni na prodaj Trško oskrbnništvo v Postojni.

3000 korcev (strešne opeke) ima na prodaj Franc Mrhar, dimnikarski mojster v Planini pri Rakeku.

Krojaškega učenca (vajenca) iz boljše rodbine sprejme pod ugodnimi pogoji Fran Kraigher, krojaški mojster v Ljubljani, Kongresni trg 5.

Učenec poštenih staršev, s primerno šolsko izobrazbo, slovenskega in nemškega jezika zmožen, se sprejme v trgovino z manufakturnim blagom V. Šket v Ilirski Bistrici.

Izvrstno naravno brinjevo olje, pristni brinjevec in slivovko ima na prodaj in pošilja na zahtevo vzorce Štefan Pivk, Predgrize, p. Črničvrh nad Idrijo.

Cementne cevi razne velikosti so po zmernih cenah na prodaj pri Jos. Dekleva v Postojni.

Izprašan mlad strojnik in kurjač z dobrimi spričevali, ki je ob enem izurjen ključavničarstva, išče primerne službe. Naslov pove upravništvo »Notranjca«.

Več sto visokodebelnatih sadnih drevesc prodja po nizkih krajni šolski svet v Postojni.

Učenca

iz poštene hiše in s potrebno šolsko izobrazbo sprejme v špecerijsko prodajalno in glavno zalogo tobaka

Gabriel Jelovšek na Vrhniki.

Šunka s kožo, kilo po 1 gld., brez kosti po gld. 1·10, plečeta brez kosti po 90 kr., slanina in suho meso po 80 kr., prešičevi in goveji jeziki po 1 gld., glavčina brez kosti po 50 kr.
Salame dunajske po 80 kr., à la krakovske, fine po 1 gld., iz šunke zelo priljubljene po gld. 1·20, à la ogrske, trde po gld. 1·50, ogrske fine po gld. 1·80 kilo. — **Velike klobase** ena 20 krajcarjev.

Slivovka, brinovec, pristen, liter gld. —70 do 1·20
Slivovka, brinov cvet liter gld. 1·50. — To priznано dobro blago pošilja po povzetju od 5 kil naprej prekajevalec in razpošiljalec živil

Janko Ev. Sirc v Kranju.

Svetovnoznana

postojnska jama

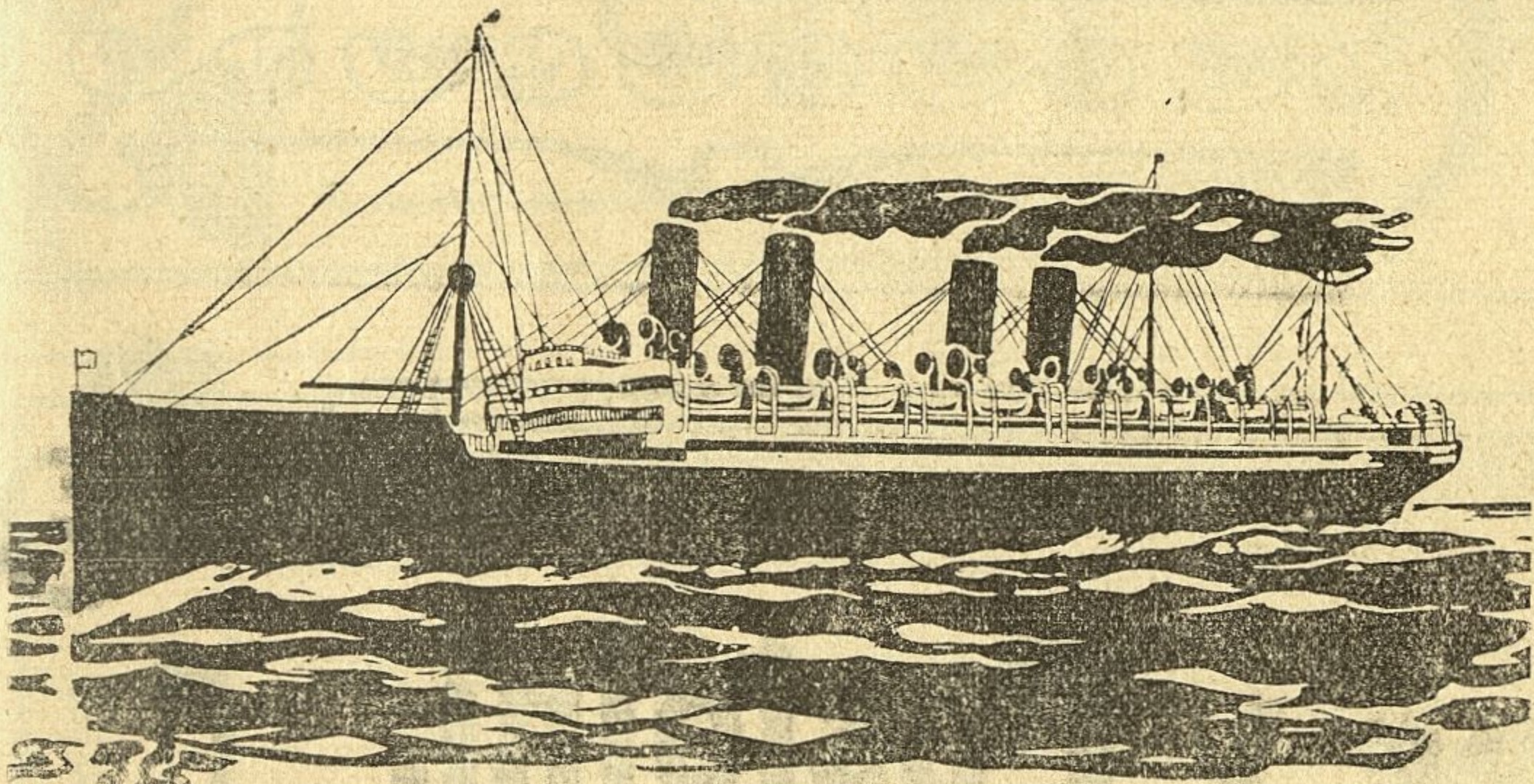
je odprta vsak dan ob pol 11. uri dopoludne in je izključno električno razsvetljena.

Od 1. marca do 31. oktobra je odprta tudi ob pol 4. uri proti vstopnini K 5.— za osebo.

Ob nedeljah in praznikih pa le K 3.— za osebo.

POZOR!**BERITE!**

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko je s parniki „Severonemškega Lloyd“

iz BREMNÄ v NEW-YORK

s cesarskimi brzoparniki „Kaiser Wilhelm II.“, „Kronprinz Wilhelm“, „Kaiser Wilhelm der Grosse“.

Prekomorska vožnja traja samo 5 do 6 dni.

Natančen, zanesljiv poduk in veljavne vozne listke za parnike gori navednega parobrodnege društva kakor tudi listke za vse proge ameriških železnic dobite v Ljubljani edino le pri

EDVARDU TAVČARJU
KOLODVORSKE ULICE ŠT. 35.

nasproti občeznani gostilni „pri Starem Tišlerju“.

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in soboto. — Vsa pojasnila, ki se tikajo potovanja, točno in brezplačno. — Postrežba poštena, rečna in solidna.

Potnikom, namenjenim v zapadne države kakor: Kolorado, Mexiko, Kalifornijo, Arizona, Utah, Wioming, Nevada, Oregon in Washington nudi naše društvo posebno ugodno in izredno ceno čez Galveston. Odhod na tej progi iz Bremena enkrat mesečno. Tu se dobivajo pa tudi listki preko Baltimora in ua vse ostale dele sveta, kakor: Brazilijo, Kubo, Buenos-Aires, Kolombo, Singapore, v Avstralijo i. t. d.

Notranjci, rabite narodni kolek v korist družbe sv. Cirila in Metoda!

Ravnokar je izšla

v zalogi

J. Blasnika nasl. v Ljubljani

VELIKA

PRATIKA

za navadno leto

1906,

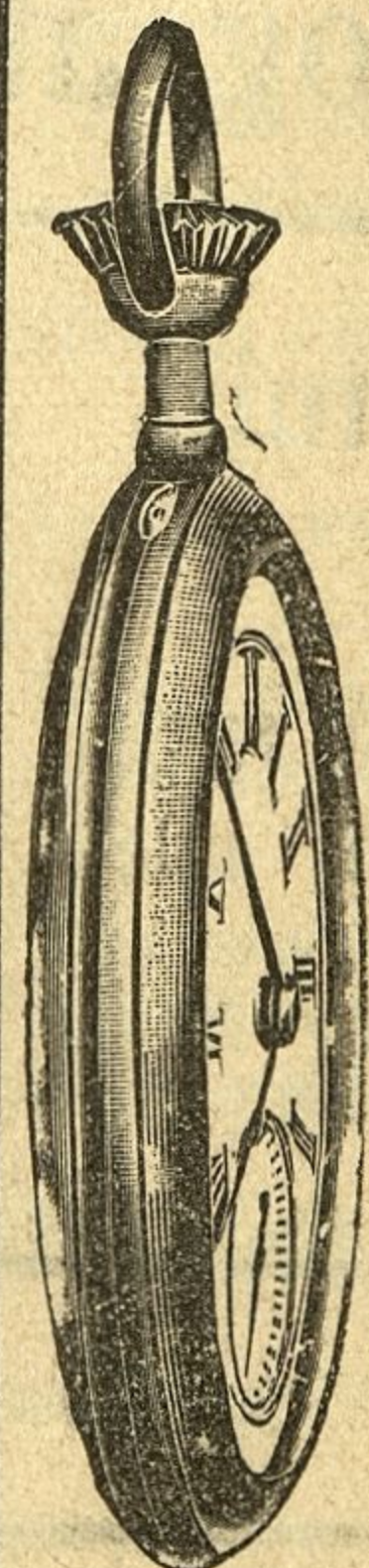
ki ima 365 dni.



Blasnikova „Velika Pratika“, ktero je izdajala c. kr. kmetijska družba nad pol stoletja, izhaja od svojega rojstva že čez sto let, je edinole prava, starodavna „Pratika“, ktero je mnogo let skrbno urejal rajni prvoboritelj Slovencev, dr. Janez Bleiweis in v.č. g. župnik Blaž Potočnik ter razni drugi učenjaki duhovskega in svetnega stanu. Ta „Pratika“ ima na prvi strani podobo sv. Jožefa kot uradno potrjeno varstveno znamko. Zatorej zahtevajte vedno le Blasnikovo „Veliko Pratiko“, vsako drugo zavrnite kot nepravo!!!

„Vel. Pratika“ stane 24 v.

„Vel. Pratika“ stane 24 v.

Zahtevajte cenike zastonj _____
in poštnine prosto.**Franc Čuden**najstarejša eksportna tvrdka
na debelo in drobno.**U r a p**in trgovec zlatnine in srebernine,
delničar prvih združenih tovarn ur »Union« v
Bielu, Genovi in Glashütte.

Fr. Stupica

Ljubljana

= Marije Terezije cesta št. 1 =

v Ančnikovi hiši poleg Figovca

priporoča

Portland- in Roman-cement, železniške šine, traverse, storje, dratence, kovane cevke, ključavnice in okove, štedilnike in peči, pumpe za vodo, pocinjene, svinčene in asfaltirane cevi, nagrobne križe, kotle za klajo, kuhinjsko opravo, mrežo in bodečo žico za ograjo, mizarsko in ključavničarsko orodje.

Velika zaloga

slamareznic, čistilnic, gepeljnov, mlafilnic, plugov, bran in samokolnic.

Šolske tiskovine

priporoča

tiskarna

J. Blasnika naslednikov

v Ljubljani.

o o o

Istotam izvršujejo se tudi

vsa druga tiskarska in litografska dela.

Maks Šeber v Postojni.

Akc. tiskarna.

Knjigoveznica.

Fotografični atelije.

Zaloga vsakovrstnih tiskovin

za županstva, krajne šolske svete, šolska vodstva, posojilnice, mlekarske zadruge itd.

Izvršuje se po naročilu vsa druga tiskarska dela

kakor n. pr. letna poročila, cenike, vabila k veselicam in občnim zborom, programe, naznanila o zarokah, porokah itd., parteliste, pisma in kuverte z naslovi, posetnice, razglednice, trgovska naznanila itd. itd.

Izvozna pivovarna in sladnica

— v Senožečah —

priporoča priznано najboljšo à la Plzensko marcno kakor tudi **eksportno pivo** v sodčkih in steklenicah po konkurenčnih cenah in zagotavlja najboljšo postrežbo.

➔ **Izvoz po vseh deželah.** ➔

Zaloge se nahajajo v Postojni, Planini, Bovcu, Cerknici, Logatcu, Št. Petru, Vipavi, Šturjah, Opčini, Proseku, Kozini, Podgradu, Rihenbergu i. t. d.

Glavna zaloga je v Trstu.

Velika trgovina špecerije, galanterije, železa, porcelana, stekla, barv in kolonijalnega blaga na debelo in drobno

Anton Ditrich v Postojni

priporoča **nepremočljive odeje** (plahte) **za vozove, komate in konje** po tovarniških cenah. Ker zastopam veliko tovarno, katera izvršuje naročila točno in zanesljivo je vsakemu priporočati, da se z naročilom le na mene obrne, ker za naročene odeje jamčim.

Nadalje opozarjam na veliko in okusno zbirko **okvirov** od 20 vin. do K 5— za 1 m. Razne **lepe podobe z okviri** in **brez okvirov**; istotako **brušena** in **navadna ogledala**. — V okvir stavljenje podob in ogledal **brezplačno**.

Pekarij, razno fino pecivo in raznovrstne sladčice.

Fina pristna namizna vina, zdravilni konjak, fini rum, ruski čaj, raznovrstno pristno žganje, in razna rudninska voda in vreli.

Velika izber **oljnatih** in **prstenih barv, čopičev, laka, kleja, lima, karbolineja, gipsa**.

Razna obuvala za otroke in fini ruski galoši vse velikosti.

Šolski in pisarniški predmeti, najnovejše razglednice, kasete, svilnati papir itd.

Okusna zbirka **galanterijskaga blaga za darila** in **raznovrstne igrače**.

Prodaja **rdeče soli** in **redilnega praška za živino**.

Zaloga **Portland** in **Roman cementa** ter vseh **potrebščin za stavbe** po posebno nižani ceni.

Zastopstvo za Notranjsko priznано najboljšega **strešnega krila „Eternit“** patent Hatschek, ter druge **raznovrstne opeke za kritje streh**.

Trgovecem primeren popust. — Postrežba točna in priznано solidna.

S cenami sem vsakemu vsikdar drage volje na razpolago.

P. n. gostilničarji dobijo steklo, porcelan in kuhinjsko orodje in blago primeren popust.

P. n. rokodelci dobijo na vse v njih stroko spadajoče orodje in blago primeren popust.

Trgovina z
usnjem.**IVAN SEUNIG**Trgovina z
usnjem.

LJUBLJANA, Stari trg 7.

Priporoča svojo dobro urejeno zalogo **podplatov**, enojnih, dvojnih in trojnih švicarskih **vachè-hemlok** (na podplatih) **waldivia, Australia, Croupons** raznih mark, **Vachè-Croupons** pristnih švicarskih podplatov, notranjih podplatov, **teletine, kravine** in **likanega usnja** kakor tudi **čohovine** (Pittling) lastnega izdelka. — **Lakirano, sedlarsko, jermenarsko, knjigoveško, jelenovo** in **kozje usnje**. — **Čevljarke potrebščine, kopita** in **vsako-**
 ===== **vrstno orodje.** =====

Vedno v zalogi: **Prava francoska teletina, Satine, Kid-usnje** in **irhovina** (Chevreaux), **ruska juhtovina, kože in golenice, ribji** in **goveji loj, ribja mast** in **degras za strojarje, laneno** in **rudninsko olje** ter **olje zoper prah.**

○ ○ ○

Direktni uvoz.

◇ ◇ ◇

Kupuje in prodaja: **ježice, volno, ščetine, mezro** in **arovco.**

Notranjska posojilnica v Postojni

registrovana zadruga z omejenim poroštvom

• posluje •

vsak petek od 9.—12. ure dopoldan.

Obrestuje hranilne vloge po 4 $\frac{1}{2}$ %

brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje sama.

☞ **Daje posojila po 6%** ☞

na osobni kredit ali proti vknjižbi.

— ○ ○ ○ —

Promet leta 1904 znaša **1,030.010 K 11 v.**

Izjemoma in v nujnih slučajih se sprejemajo vloge in dajo posojila tudi ob družih delavnikih.

Izhaja dvakrat na mesec. Velja po pošti prejemana za celo leto 2 K, za pol leta 1 K. Posamezne številke po 10 vin. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — **Naznanila** se računajo za celo stran 25 K, za pol strani 15 K, za četrto strani 8 K, za osminko strani 4 K. **Mala oznanila** po 20 vin. od petit-vrste. Ako se inserati večkrat tiskajo, ceneje. — Uredništvo in upravništvo se nahaja v **Postojni hišna št. 256.** — Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo, rokopisi ne vračajo.